

A. Indledende oplysninger:

- Indsatsområde: Dansk Innovationscenter for Renluftteknologi
- Institut: Teknologisk Institut
- Titel (som dækker indholdet af aktiviteterne): Identifikation – Operationelle on-site løsninger
- Nummerering (af aktivitetsbeskrivelsen): MØ2-1
- Version: 1.0
- Periode (forventet start- og sluttidspunkt): Q1-Q4 2021
- Kontaktperson: Sune Dowler Nygaard

B. Ændringer (evt.):

Angiv her hvis en planlagt aktivitet er ændret i forhold til en tidligere offentliggjort version. Hvis det er første gang aktiviteten beskrives på bedreinnovation.dk, kan dette punkt udelades

C. Beskrivelse (overskrifter):

Mål: *Hvorfor?* Hvad er målet for aktiviteterne? Hvordan bidrager de til det overordnede mål for aktivitetsområdet?

Denne aktivitet er opdelt i 3 hovedområder, hvor fokus fortsat er opbygning og implementering af state-of-the-art teknologier til et stadie, der kan løse nuværende og fremtidige udfordringer. De konkrete områder vil være:

Identifikation - Her udvikles løsninger til on-site monitorering af emission af klimagasser og luftforurening med fokus på at udbygge disse løsninger til anvendelse over større områder. Data fra disse monitoreringer vil blive benyttet til udvikling af nye digitaliseringsløsninger, modeludvikling til anvendelse som beslutningsværktøjer og forudsigelse af effekter af renlufttiltag.

Undgå - Udvikling, validering og implementering af emissionsreducerende teknologier i forhold til klima-, miljø- og sundhedsrelevante partikler og gasser. Specifikt: udvikling af løsninger til reduktion af emissioner fra de betydelige kilder. I starten af denne indsats vil der være fokus på allerede kendte store bidragsydere til disse emissioner, navnlig: landbrugs- og non-road maskiner, den maritime sektor samt halmkedler og brændeovne.

Fjern - Fjernelsen af luftforurening og drivhusgasser fra miljøet. Her vil bl.a. arbejdet med udvikling af ventilationsløsninger, der sikrer et godt indeklima og arbejdsmiljø via nye styringsmetoder og luftrensning enheder. Gennem denne aktivitet vil der således blive opbygget ny viden om behovsstyret ventilation, teknologier til rensning af luften og metoder til test og validering af disse systemer.

Indhold: *Hvad skal der ske?* Hvilke(n) konkret(e) aktiviteter udføres

Indenfor de 3 hovedområder vil aktiviteten i 2021 være fokusere på:

Identifikation

- Udvikling af den nødvendige måleteknologi, der muliggør real-life effektvurdering af løsninger til minimering af emissioner. Dette inkluderer udvikling og validering af sensorer til måling af forurenings- og drivhusgasrelaterede emissioner i felten og sensorer, der måler emissioner direkte fra kilden.
- På baggrund af ovenstående er min. tre monitoreringsaktiviteter planlagt eller initieret inden udgangen af 2021 inden for en eller flere af de nævnte sektorer (landbrug, industri, non-road, transport, det maritime eller i bymiljøer).

Undgå

- Udvikling af røgrensningssystemer og emissionsreducerende teknologier til halmkedler og brændeovne baseret på den allerede opbyggede viden om real-life udledninger fra disse.
- Udvikling af røgrensningssystemer og emissionsreducerende teknologier til landbrugs-, non-road-maskiner og/eller det maritime område.
- På baggrund af ovenstående sikres inddragelse af minimum 4 virksomheder i national eller international forskning igennem MUDP, EUDP, Innovationsfonden, Horizon Europe, EMPIR og lign.
- Udvikling af måleteknologi, der kan overvåge emissioner af miljø- og klimagasser direkte fra landbrugskilder og integrere disse med produktionsdata, som kan fungere som beslutningsstøtteværktøj til optimeret lavemissionsdrift.
- Udvikling og afprøvning af nye miljøteknologier til at reduceret miljø- og klimapåvirkning fra husdyrproduktion, gødningslagre og mark, herunder luftrensere, foderadditiver, gylleadditiver, udmugningssystemer og staldkoncepter.
- På baggrund af ovenstående 2 punkter sikres inddragelse af minimum 10 virksomheder i national eller international forskning igennem MUDP, GUDP, Innovationsfonden, Horizon Europe, innovationsnetværk og lign.

Fjern

- Videreudvikling af metoder til test og validering af luftrensningssystemer og filtre. Disse metoder kan dels anvendes til at kvalificere eksisterende løsninger og filtre, men vil samtidig være en væsentlig grundsten i arbejdet med udvikling af nye luftrensningssystemer.
- Udvikling af luftrensningsteknologier til sikring af ren luft. Disse vil være rettet både mod traditionelle udfordringer såsom partikler og trafikal forurening, men også mod udfordringer såsom bakterier, pollen og virus i luften.
- Luftrensningssystemer til reduktion af miljø- og klimagasser baseret på kemisk og biologisk luftrensning.
- Samarbejde etableret med min. 2 nye aktører omkring udvikling af ny luftrensningsteknologi inden udgangen af 2021, med udgangspunkt i de opdaterede metoder.
- Udvikling og implementering af styringsprincipper til indendørs luftkvalitet. Her anvendes state-of-the-art sensorer til monitorering af VOC'er og partikler for at sikre effektiv styring af luftrensningsanlæg, så der opnås god indendørs luftkvalitet.

Aktører: Hvem udfører aktiviteterne? Hvilken afdeling af instituttet? Evt. hvilke eksterne parter er med? (Videninstitutioner, virksomheder, erhvervsorganisationer, myndigheder eller andre.)?

Følgende divisioner deltager i udførelsen af denne aktivitet: Miljøteknologi, Energi og Klima samt AgroTech.

Teknologisk Institut er desuden involveret i en række initiativer med tilknytning til området Ren luft, hvorigennem spredning af viden vil blive sikret gennem inddragelse i indsatsen. Disse inkluderer: Eurovent, VELTEK, EMPIR, Luftvisionen, innoMT, standardiseringsgrupper, IEAtask 32, Biomass Combustion and Co-firing, Maersk Mc-Kinney Moller Center for Zero Carbon Shipping, Danske Maritime, Agromek, SEGES, Dansk Miljøteknologi, Miljøstyrelsen, FDM, DAPO og Dansk Agroindustri.

Herudover forventes der samarbejde med Danske Universiteter og Internationale Institutioner som AU, AAU-BUILD, DTU samt BAM, PTB, SP, SINTEF, RISE, Lund, INERIS, ENEA, IEA BEST og TFZ samt danske og internationale GTS Institutter såsom FORCE Technology, VITO, VTT og TNO.

Sammenhæng med andre projekter (evt.): Indgår aktiviteten i andre eksternt finansierede projekter?

På Teknologisk Institut arbejdes der på en række projekter, som understøtter udviklingen i denne aktivitet, eksempler på disse er:

Clean air Testzone: MUDP fyrstårn med demonstration af real-life effekter af moderne brændeovnsteknologier i et lokalt boligområde; **DivAirCity:** H2020 projekt omkring vurdering af effekten af "nature based solutions"; **Black carbon sensor til kontinuerlig måling på skibe:** Udvikling af certificeret black carbon sensorløsning til det maritime; **Fremtidens Grøne Byggeplads:** MUDP fyrstårn med demonstration af teknologi til størst mulig reduktion af NO_x, partikler, støj og CO₂ for pengene i byggeriets faser på udvalgt byggeplads; **HALM (MUDP)** Formålet med projektet er at reducere emissionerne fra manuelt fyrede halmkedler. **MetroPEMS (EU EMPIR)** Metrologi projekt med fokus på sporbarkalibrering af udstyr til PEMS-målinger på køretøjer. **ALIGHT (Horizon 2020)** et fyrstårnsprojekt om fremtidens lufthavn med fokus på SmartEnergy og reduktion af emissioner. **REM:** Reduktion af Emissioner fra Mark: Der arbejdes her med udvikling af nye metoder til reduktion af miljø og klimagasser fra landbruget herunder også nye målemetoder. **Kosteffektiv overvågning af svovlemissioner fra skibe på åbent hav:** Udvikling af kosteffektiv røggassensor til svovlmålinger på det enkelte skib. **UVC lys inkorporeret i vinger i HVLS fan (High Volume Low Speed vinger)** (Innobooster), **Udvikling af teknologi til reduktion af energiforbrug til ventilation og køl ifm. containerskibe** (Det Blå Danmark)

Følgegruppe: Har følgegruppen forholdt sig til aktiviteten? I så fald hvordan? Hvis ikke, hvornår forventes følgegruppen at blive præsenteret for aktiviteten? (Dette sidste bør kun gælde under opstarten af indsatsområdet)

Følgegruppen for Indsatsområdet vil blive etableret i begyndelsen af 2021 og første møde afholdt i løbet af 1. kvartal. Her vil Indsatsområdet og de tilhørende Aktivitetsbeskrivelser blive præsenteret med vægt på den teknologiske og forretningsmæssige relevans for målgruppen.

Formidling af resultater (evt.): Hvordan/hvor kan interesserede virksomheder og andre få viden om resultaterne af aktiviteterne? (Anføres/tilføjes hvis det ikke allerede fremgår af beskrivelsen ovenfor, f.eks. ved links til konferencer, hjemmeside, publikationer etc.)

Viden og ydelser udviklet igennem indsatsen formidles med 4-6 årlige artikler i relevante fagblade og videnskabelige publikationer. Derudover vil der blive afholdt 3-4 årlige relevante temadage, 1-2 årlige videnskabelige konferencer og kurser samt gennemført besøg hos 100 virksomheder og brancheforeninger.

Blandt de forventede konkrete aktiviteter kan nævnes:

- Årlig fælles konference på tværs af brancher
- Temadage om arbejdsmiljø og partikler
- Indeklimadagen
- Ren luft visions møder
- Kurser indenfor tiltag til begrænsning af emissioner
- Artikler om den nyeste viden opnået
- Viden spredning gennem sociale medier
- Inddragelse af forskellige aktører i fælles netværk.